T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/388
KARAR NO : 2019/586
KARAR TR: 30.09.2019

ÖZET: Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş (TEMSAN) emrinde, kapsamdışı personel (Makine Mühendisi) olarak çalışmakta olan davacının, sözleşmesinin feshedilmesine ilişkinişlem ile bu işlemin dayanağı niteliğinde olan Merkez Disiplin Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı: M.G.
Vekili : Av. K.K.
Davalı : Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş (TEMSAN)
Vekili : Av. A.G.

OLAY : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle;davalının merkez teşkilatında yer alan Küçük Türbin Generatör ve Tesisler İşletme Müdürlüğü bünyesindeki Üretim ve Montaj Başmühendisliği emrinde Kapsam Dışı Personel Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde makine mühendisi olarak görev yapan davacının hakkında yapılan disiplin soruşturması sonucunda Merkez Disiplin Kurulunun 31.12.2018 gün ve 2018/1-2 sayılı kararı gereğince 03/01/2019 tarihli ve 81 sayılı işlemle sözleşmesinin feshine karar verildiğini, bu kararın hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, Merkez Disiplin Kurulu kararı ile sözleşmenin feshine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekili, süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuştur.

ANKARA 7. İDARE MAHKEMESİ 1.3.2019 gün ve E:2019/173 sayı ile, davanın statüsü itibariyle kamu personeli olan davacı ile davalı idare arasındaki ilişkinin idare hukuku ilkelerine dayanan kamu hukuku ilişkisi olduğu ve uyuşmazlığın kamu hukuku prensipleri çerçevesinde çözümlenmesi gerektiği dikkate alındığında; davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli bulunduğu gerekçesiyle, davalı idarenin görev itirazın reddine karar vermiştir.

Davalı Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş (TEMSAN) vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığ çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: Olayda, 233 sayılı KHK'ya tabi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan TEMSAN; sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Yapılan açıklamalar ışığında Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 01/03/1996 tarihli ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 22/01/1996 tarihli ve E. 1995/1, K. 1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumlan ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nın ek 3. maddesi; "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Uyuşmazlık konusu dava 28/01/2019 tarihinde yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeple, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 29/01/2018 tarihli ve E.-K.2018/18-49 sayılı ve 25/06/2018 tarihli ve E.-K.2018/359-411 sayılı kararlarında da aynı hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacının sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin işlemle bu işlemin dayanağı olan disiplin kurulu kararının iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar verildi." yolunda düşünce vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: "… Olayda, 233 sayılı KHK'ye tabi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan "TEMSAN"; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 1/3/1996 tarih ve 22567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 22/1/1996 gün ve E:1995/1, K: 1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmakta ise de, 25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı iş Mahkemeleri Kanununun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nin ek 3. maddesi; "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1. ve geçici 9. maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle

sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür." şeklinde değiştirilmiştir.

Usul hukuku kuralları derhal uygulanırlık ilkesine tabidir. Tamamlanmış olan işlemler hariç olmak üzere yürürlüğe girdiği andan itibaren derhal uygulanır. Görev hususunun da Usul Hukukunun en temel konularından biri olduğu düşünüldüğünde, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere 25/10/2017 tarihinden bu yana iş mahkemelerinde bakılacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacının sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin işlem ile bu işlemin dayanağı niteliğinde olan Merkez Disiplin Kurulu kararının iptaline ilişkin açılan bu davanın görüm ve çözümünde özel hukuk hükümleri uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ : Açıklanan nedenle, 2247 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulünün uygun olacağı düşünülmektedir." şeklinde düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ veAhmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan30.09.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı idare vekilinin, anılan Yasa'nın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli old yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜ DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idare emrinde kapsamdışı personel (Makine Mühendisi) olarak çalışmakta olan davacının, sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin 03.01.2019 tarih ve 81 sayılı işlem ile bu işlemin dayanağı niteliğinde olan 31.12.2018 tarih ve 2018/1-2 sayılı Merkez Disiplin Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle "kapsam dışı personel" olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanunun 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

Öte yandan, 14/02/2018 tarihli ve 30332 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe giren Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi Ana Statüsünün, "Amaç" başlıklı 1. maddesinde "Bu Ana Statünün amacı; Türkiye Elektromekanik Sanayi Anonim Şirketi 'nin (TEMSAN faaliyet alanı ve görevleri, organları, teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve iştirakleri ile bunlar arasındaki ilişkileri ve ilgili diğer hususları düzenlemektir." hükmüne; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde "Bu Ana Statü; TEMSAN'ın, faaliyet alanı ve görevleri, organları ve teşkilat yapısı, müessese, bağlı ortaklık, işletme ve iştirakleri, tasfiye, denetim, idari, malî ve personele ilişkin hususları kapsar." hükmüne; "Dayanak" başlıklı 3. maddesinde "Bu Ana Statü, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır." hükmüne; "Teşekkülün yapısı" başlıklı 5. maddesinde "TEMSAN; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür. Teşekkülün teşkilat yapısı bu Ana Statü'nün ekinde yer alan (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir. / Teşekkül; 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile bu Ana Statü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabidir./...." hükmüne; "Personele ilişkin hükümler" başlıklı 32. maddesinde ise "Teşekkül, müessese ve bağlı ortaklık personeli hakkında 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejimi esaslarını düzenleyen 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Olayda, 233 sayılı KHK' ye tabi, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan TEMSAN sermayesinin tamam devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Yapılan açıklamalar ışığında Mahkememizin benzer olaylara ilişkin verdiği 1.3.1996 tarih ve 22567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 22.1.1996 gün ve E:1995/1, K:1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 37 nci maddesi ile 399 sayılı KHK nin ek 3 ncü maddesi; "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Görev uyuşmazlığına konu dava 28.01.2019 tarihinde yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeplerle 25/10/2017 tarihinden sonra açılan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere iş mahkemelerinde bakılacağı tartışmasızdır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca yapılan başvurunun kabulü ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 7. İdare Mahkemesinin 21.3.2019 gün ve E:2019/173 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca yapıla BAŞVURUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 7. İdare Mahkemesinin 21.3.2019 gün ve E:2019/17 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 30.09.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Hicabi | Şükrü | Mehmet | Birol |
| DURSUN | BOZER | AKSU | SONER |

| Üye | Üye | Üye |
| --- | --- | --- |
| Aydemir | Nurdane | Ahmet |
| TUNÇ | TOPUZ | ARSLAN |